

FEBRUAR 2019

VAKTTÅRNET

FORKYNNER AV JEHOVAS RIKE

STUDIEARTIKLENE FOR
8. APRIL-5. MAI 2019

SANG 34

Jeg vil bevare min integritet

INTRODUKSJON

Hva er integritet? Hvorfor setter Jehova pris på denne egenskapen hos sine tjenere? Hvorfor er det viktig at hver og en av oss har integritet? Denne artikkelen hjelper oss til å finne Bibelens svar på disse spørsmålene. Den hjelper oss også til å se hva vi kan gjøre for å ha styrke til å bevare vår integritet fra dag til dag, noe som vil føre til store velsignelser.

Bevar din integritet!

«Helt til jeg dør, skal jeg bevare min integritet!» – JOB 27:5.

SE FOR deg disse tenkte situasjonene som tre Jehovas vitner kommer opp i: (1) En liten jente er på skolen, og læreren ber alle i klassen om å være med på feiringen av en høytid. Jenta vet at Gud ikke liker denne høytiden, så hun sier respektfullt at hun ikke vil være med på feiringen. (2) En sjenert gutt i tenårene forkynner fra dør til dør. Det går opp for ham at i det neste huset bor det en gutt fra skolen – en som har gjort narr av Jehovas vitner før. Men likevel går han bort til huset og ringer på. (3) En mann jobber hardt for å forsørge familien, og en dag ber sjefen ham om å gjøre noe uærlig eller ulovlig. Selv om han risikerer å miste jobben, forklarer han at han må være ærlig og følge loven, for dette er noe Gud krever av sine tjenere. – Rom 13:1–4; Hebr 13:18.

² Hvilken egenskap ser du hos disse tre personene? Du kommer kanskje på flere, for eksempel mot og ærlighet. Men én av egenskapene deres er spesielt viktig – integritet. Alle de tre vitnene viser at de er lojale mot Jehova. De nekter å bryte hans normer. Deres integritet får dem til å handle slik de gjør. Jehova er uten tvil stolt av sine tjenere når han ser at de viser denne egenskapen. Vi ønsker alle at vår himmelske Far skal være stolt av oss. Så la oss drøfte disse spørsmålene: Hva er integritet? Hvorfor trenger vi å ha integritet? Og hvordan kan vi styrke vår beslutning om å bevare vår integritet i den vanskelige tiden vi lever i?

HVA ER INTEGRITET?

³ Når vi snakker om «integritet» som en egenskap vi må

1. Hvordan viser de tre vitnene i dette avsnittet at de vil glede Jehova?
2. Hvilke spørsmål skal vi se på, og hvorfor?
3. (a) Hva innebærer integritet for oss som Guds tjenere? (b) Hvilke eksempler kan hjelpe oss til å forstå hva integritet innebærer?

ha som Guds tjenere, sikter ordet til en urokkelig kjærlighet til Jehova som gjør at vi i alle våre avgjørelser først og fremst tar hensyn til ham.¹ En grunnbetydning av ordet «integritet» i Bibelen er: hel, fullstendig, feilfri. Moseloven sa for eksempel at de dyrene som israelittene ofret til Jehova, måtte være feilfrie.² (3. Mos 22: 21, 22) Guds folk hadde ikke lov til å ofre et dyr som manglet et ben, et øre eller et øye, og de kunne heller ikke ofre et sykt dyr. Det var viktig for Jehova at offerdyrene var hele og feilfrie. (Mal 1:6–9) Det er forståelig at Jehova vil at det vi gir ham, skal være helt og uten mangler. Vi selv er jo også opptatt av at ting skal være hele og uten mangler. Når vi kjøper en vare, for eksempel en frukt, en bok eller et verktøy, vil vi ikke at varen skal være skadet eller mangle noen deler. Vi vil at den skal være hel, uskadd og uten mangler. Jehova føler det på samme måte når det gjelder vår kjærlighet til ham og vår lojalitet mot ham. Vi må elske ham av hele vårt hjerte og være fullstendig lojale mot ham.

⁴ Betyr dette at vi må være fullkomne for å ha integritet? Vi føler kanskje at vi har mange svakheter, at vi er alt annet enn feilfrie. Tenk over to grunner til at vi ikke bør tenke at vi må være fullkomne for å ha integritet. For det første: Jehova fokuserer ikke på feilene våre. Bibelen sier: «Hvis det var syndet du så etter, Jah, hvem kunne da bli stående, Jehova?»

¹ Se «Ordforklaringer», «Integritet», på side 1636 i *Ny verden-oversettelsen av Bibelen*.

² Det hebraiske ordet som blir gjengitt med «feilfri» i forbindelse med dyr, er beslektet med det ordet som blir gjengitt med «integritet» i forbindelse med mennesker.

4. (a) Hvorfor kan vi ha integritet selv om vi er ufullkomne? (b) Hva forventer Jehova av oss, ifølge Salme 103:12–14?

(Sal 130:3) Jehova vet at vi er ufullkomne, syndige mennesker, og han tilgir oss villig. (Sal 86:5) For det andre: Jehova vet hvilke begrensninger vi har, og han forventer ikke mer av oss enn vi kan klare. (**Les Salme 103:12–14.**) Så på hvilken måte kan vi da være hele og feilfrie i Jehovas øyne?

⁵ For en tjener for Jehova er kjærlighet nøkkelen til integritet. Vår kjærlighet til Gud, vår lojale hengivenhet for ham som vår himmelske Far, må alltid være hel, eller fullstendig. Hvis vår kjærlighet er det, selv når vi møter prøvelser, da har vi integritet. (1. Krøn 28:9; Matt 22:37) Tenk igjen på de tre vitnene som er nevnt i begynnelsen av artikkelen. Hvorfor handler de som de gjør? Har jenta noe imot å ha det gøy på skolen? Har gutten lyst til å bli latterliggjort på dørene? Og ønsker familiefaren å miste jobben? Selvfølgelig ikke! Men de vet at Jehova, deres himmelske Far, har rettferdige normer, og de fokuserer på hva som vil glede ham. Fordi de elsker ham, tenker de på ham før de tar avgjørelser. På den måten viser de i praksis at de har integritet.

HVORFOR VI MÅ HA INTEGRITET

⁶ Hvorfor er det så viktig at hver og en av oss har integritet? Fordi Satan har utfordret Jehova, og han har også utfordret deg. Denne opprørske engelen gjorde seg selv til Satan, som betyr «motstander», i Edens hage. Han svertet Jehovas gode navn og rykte ved å insinuere at Han er en ond, egoistisk og uærlig Hersker. Sørgelig

5. På hvilken måte er kjærlighet nøkkelen til integritet for Jehovas tjenere?

6. (a) Hvorfor må du ha integritet? (b) Hvordan unnlot Adam og Eva å vise integritet?

nok stilte Adam og Eva seg på Satans side og gjorde opprør mot Jehova. (1. Mos 3:1–6) Livet i Edens hage hadde gitt dem mange muligheter til å styrke sin kjærlighet til Jehova. Men på det tidspunktet da Satan utfordret Jehova, var ikke kjærligheten deres hel, eller fullstendig. Det oppsto også et annet spørsmål: Ville noe som helst menneske fortsette å være lojal mot Jehova Gud av kjærlighet til ham? Med andre ord: Er det mulig for mennesker å vise integritet? Dette spørsmålet kom i fokus i forbindelse med Job.

⁷ Job levde på den tiden da israelittene var i Egypt. Hans integritet var unik. Som oss var han ufullkommen og gjorde feil, men Jehova elsket Job for hans integ-

7. Hvordan så Jehova på Jobs integritet, og hvordan så Satan på den, ifølge Job 1:8–11?

ritet. Det virker sannsynlig at Satan allerede hadde hånt Jehova når det gjaldt menneskers integritet. Så Jehova gjorde Satan oppmerksom på Job. Den måten Job levde og oppførte seg på, avslørte at Satan var en løgner! Satan forlangte at Jobs integritet ble satt på prøve. Jehova stolte på sin venn Job og lot Satan få lov til å prøve ham. – **Les Job 1:8–11.**

⁸ Satan er ondskapsfull, og han er en morder. Han sørget for at Job mistet sin velstand, tjenerne sine og sitt gode navn og rykte. Han sørget for at han mistet de ti barna sine, som han var så glad i. Så sørget han for at Job mistet helsen, ved å angripe ham med smertefulle byller over hele kroppen, fra hodet til føttene. Jobs kone, som ble fortvilet og overmannet av

8. Hvordan angrep Satan Job?

Hva er en av måtene vi kan styrke vår beslutning om å bevare vår integritet på?

(Se avsnitt 12)

sorg, ba ham gi opp, forbanne Gud og dø. Job selv ønsket å dø, men likevel bevarte han sin integritet. Så prøvde Satan en annen angrepsmetode. Han brukte tre menn som var venner av Job. De besøkte ham i flere dager, men de kom ikke med noen trøst. I stedet kom de hjerteløst med kritikk og beskyldninger. De påsto at det var Gud som sto bak vanskelighetene hans, og at Gud ikke brydde seg om hans integritet. De mente til og med at Job var et ondt menneske som fortjente de forferdelige tingene som rammet ham! – Job 1: 13–22; 2:7–11; 15:4, 5; 22:3–6; 25:4–6.

⁹ Hvordan reagerte Job på all denne motgangen? Han var ikke fullkommen. Han motsa de falske trøsterne på en sint måte, og han sa ting som han etterpå innrømmet var tankeløse. Han forsvarte sin egen rettferdighet mer enn Guds. (Job 6:3; 13:4, 5; 32:2; 34:5) Men selv i sine mørkeste stunder nektet han å snu ryggen til Jehova Gud. Han nektet å tro på løgnene til disse falske vennene. Han sa: «Det kunne aldri falle meg inn å erklære dere rettferdige! Helt til jeg dør, skal jeg bevare min integritet!» (Job 27:5) Så Job var fast bestemt på ikke å gi slipp på sin integritet. Han nektet å gi etter, og det samme kan vi gjøre.

¹⁰ Det som Satan anklaget Job for, anklager han også hver og en av oss for. Hva innebærer det for deg? Satan sier i virkeligheten at du egentlig ikke elsker Jehova Gud, at du vil slutte å tjene ham for å redde deg selv, og at din integritet ikke er ekte! (Job 2:4, 5; Åp 12:10) Hva får dette deg til å føle? Du synes sikkert det er sårende. Men tenk på dette: Jehova har så stor tillit

til deg at han gir deg den spesielle muligheten å være med på å bevise at Satan er en løgner. Han lar Satan få sette din integritet på prøve, men han har tillit til at du kan bevare din integritet. Og han lover å hjelpe deg til å gjøre det. (Hebr 13:6) For et privilegium å bli vist tillit av den høyeste i universet! Ser du hvorfor det er så viktig at vi har integritet? Det gjør det mulig for oss å motbevise Satans løgner, å forsvare vår Fars gode navn og rykte og å støtte hans styre. Hva kan vi gjøre for å bevare vår integritet?

HVORDAN VI KAN BEVARE VÅR INTEGRITET I DAG

¹¹ Satan har intensivert sine angrep mot Guds tjenere nå i de vanskelige «siste dager». (2. Tim 3:1) Hva kan vi gjøre for å ha styrke til å bevare vår integritet i en slik mørk tid? Igjen kan vi lære mye av Job. Allerede lenge før Job ble prøvd, hadde han vist seg å være en mann med integritet. Vi skal nå se på tre ting vi kan lære av ham når det gjelder å ha styrke til å bevare vår integritet.

¹² **Job styrket sin kjærlighet til Jehova ved å utvikle ærefrykt og beundring for ham.** Job brukte tid på å betrakte og tenke over skaperverkets under. (**Les Job 26:7, 8, 14.**) Han ble fylt av ærefrykt når han tenkte på jorden og himmelen og på skyer og torden, men han innså at han visste veldig lite om alt det Jehova hadde skapt. Han hadde også dyp respekt for det Jehova hadde sagt. «Jeg har verdsatt hans ord», sa han. (Job 23:

11. Hva kan vi lære av Job?

12. (a) Hva forteller Job 26:7, 8, 14 om hvordan Job utviklet beundring og ærefrykt for Jehova? b) Hvordan kan vi fylle hjertet vårt med ærefrykt og beundring for Gud?

9. Hva nektet Job å gjøre til tross for all motgangen?

10. Hva anklager Satan også deg for?

Vi styrker vår beslutning om å bevare vår integritet ved å ta avstand fra pornografi, ved å ha et balansert syn på materielle ting og ved å holde håpet vårt levende
(Se avsnittene 13–15)

12) Det at Job følte beundring og respekt for sin Far, Jehova, førte til at han ble glad i ham og ønsket å glede ham. Det styrket hans beslutning om å bevare sin integritet. Vi må gjøre det samme som Job. Vi vet mye mer om det fantastiske skaperverket enn det folk på Jobs tid gjorde. Og vi har hele Bibelen, som hjelper oss til å bli kjent med Jehova slik han virkelig er. Alt vi lærer, kan være med på å fylle hjertet vårt med ærefrykt og beundring for Jehova, noe som i sin tur motiverer oss til å elske ham og være lydige mot ham og forsterker vårt ønske om å bevare vår integritet. – Job 28:28.

¹³ Det at Job hadde bestemt seg for alltid å være lydige mot Jehova, hjalp ham til å bevare sin integritet. Job forsto at integritet innebærer lydighet. Hver

13, 14. (a) Hva sier Job 31:1 om hvordan Job viste lydighet? (b) Hvordan kan vi følge Jobs eksempel?

gang vi er lydige mot Jehova, styrker vi vår beslutning om å bevare vår integritet. Job gjorde alt han kunne for å være lydige mot Jehova i hverdagen. Han var for eksempel forsiktig med hvordan han oppførte seg overfor det annet kjønn. **(Les Job 31:1.)** Han visste at det var upassende at han som gift mann viste romantisk interesse for noen annen enn sin kone. I dag lever vi i en verden som bombarderer oss med seksuelle fristelser. Vil vi i likhet med Job være nøye med at vi ikke viser en som vi ikke er gift med, upassende oppmerksomhet? Og vil vi passe på at vi ikke ser på uanstendige eller pornografiske bilder, verken på mobilen eller andre steder? (Matt 5:28) Hvis vi viser slik selvkontroll hver dag, styrker vi oss selv, slik at vi kan bevare vår integritet.

¹⁴ Job var også lydige mot Jehova ved den måten han betraktet materielle ting på. Han forsto at hvis han satte sin lit til det han eide, ville dette være en alvorlig

synd som fortjente straff. (Job 31:24, 25, 28) I dag lever vi i en veldig materialistisk verden. Hvis vi utvikler et balansert syn på penger og materielle ting, slik Bibelen oppfordrer oss til, vil vi styrke vår beslutning om å bevare vår integritet. – Ordsp 30:8, 9; Matt 6:19–21.

15 Job bevarte sin integritet ved å fokusere på håpet om at Gud ville belønne ham. Job var overbevist om at Gud var opptatt av hans integritet. (Job 31:6) Til tross for de prøvelsene han ble utsatt for, var han sikker på at Jehova til slutt kom til å belønne ham. Denne overbevisningen hjalp ham helt sikkert til å bevare sin integritet. Jehova gledet seg så mye over Jobs integritet at han belønnet ham rikt mens han fremdeles var et ufullkomment menneske. (Job 42:12–17; Jak 5:11) Og i framtiden vil Job få enda større velsignelser. Har du et sterkt håp om at Jehova vil belønne din integritet? Vår Gud har ikke forandret seg. (Mal 3:6) Hvis vi husker at Jehova setter stor pris på vår integritet, kan vi holde håpet om en lys

15. (a) Hva hadde Job tillit til, som hjalp ham til å bevare sin integritet? (b) Hvordan kan det håpet Jehova gir oss, være til hjelp for oss?

framtid levende i hjertet vårt. – 1. Tess 5: 8, 9.

16 Så vær fast bestemt på aldri å gi slipp på din integritet! Noen ganger føler du kanskje at du er alene om å være lydig mot Jehova, men i virkeligheten er du aldri alene. Verden over har du millioner av venner som trofast bevarer sin integritet. Og opp gjennom historien har det vært mange menn og kvinner som har gjort det samme, noen av dem til og med under trussel om å bli drept. (Hebr 11:36–38; 12:1) Måtte vi alle være bestemt på å ha samme holdning som Job, som sa: ‘Jeg skal bevare min integritet!’ Og måtte vår integritet være til ære for Jehova i all evighet!

16. Hva bør vi være bestemt på å gjøre?

BILDEBESKRIVELSER Side 4: Som ung far lærer Job noen av barna sine om skaperverkets under.

Side 6: En bror nekter å se på pornografi sammen med arbeidskamerater; han står imot fristelsen til å kjøpe en stor og dyr tv som han verken trenger eller har råd til; han tar seg tid til å meditere under bønn over håpet om paradiset.

HVA SVARER DU?

- Hva er integritet?
- Hvorfor trenger vi å ha integritet?
- Hvordan kan vi styrke vår beslutning om å bevare vår integritet?

SANG 80

«Smak og se at Jehova er god»

INTRODUKSJON

Ingen av oss er født ydmyke. Ydmykhet er en egenskap vi må utvikle. Kanskje vi klarer å være ydmyke når vi har med fredelige mennesker å gjøre, men synes det er vanskelig når vi har med stolte personer å gjøre. Denne artikkelen drøfter noen utfordringer vi kanskje må takle for å utvikle den vakre egenskapen ydmykhet.

Søk ydmykhet og gled Jehova

«Søk Jehova, alle dere ydmyke på jorden, ... søk ydmykhet.» – SEF 2:3.

BIBELN beskriver Moses som «en svært ydmyk mann, den mest ydmyke av alle mennesker på jorden». (4. Mos 12:3) Betyr dette at han var svak, ubesluttsom og konfliktsky? Det er kanskje slik noen vil beskrive en som er ydmyk. Men de har ikke rett. Moses var en sterk, besluttsom og modig tjener for Gud. Med Jehovas hjelp konfronterte han den mektige herskeren i Egypt, ledet kanskje tre millioner mennesker gjennom en ødemark og hjalp nasjonen Israel til å beseire fiender.

² Selv om vi ikke står overfor slike utfordringer som Moses gjorde, møter vi hver dag personer eller situasjoner som gjør det vanskelig å være ydmyk. Men vi har en svært god grunn til å gå inn for å utvikle denne egenskapen: Jehova lover at «de ydmyke skal arve jorden». (Sal 37:11) Vil du beskrive deg selv som ydmyk? Vil andre beskrive deg som det? Før vi kan svare på disse viktige spørsmålene, trenger vi å vite hva det innebærer å være ydmyk.

HVA ER YDMYKHET?

³ Ydmykhet¹ er som et vakkert maleri. På hvilken måte? Akkurat som en kunstner kombinerer flere pene farger for

¹ **ORDFORKLARING: Ydmykhet.** Ordet «ydmykhet», slik det er brukt i Bibelen, rommer mye. I tillegg til at det innbefatter tanken om å være fri for stolthet og arroganse, rommer det tanken om å være saktmodig og om å være vennlig og mild når man har med andre å gjøre, også når man blir provosert. En som er ydmyk, setter andre høyere enn seg selv. Når ordet «ydmykhet» brukes om Jehova, betyr det at han behandler dem som står under ham, på en kjærlig og barmhjertig måte.

1, 2. (a) Hvordan blir Moses omtalt, og hva gjorde han? (b) Hva kan motivere oss til å utvikle ydmykhet?

3, 4. (a) Hva kan ydmykhet sammenlignes med? (b) Hvilke egenskaper trenger vi for å kunne være ydmyke, og hvorfor?

å lage et maleri, må vi kombinere flere fine egenskaper for å kunne være ydmyke. Noen av disse egenskapene er (1) villighet til å være føyeelig og lydig, (2) mildhet og (3) indre styrke. Hvis vi ønsker å glede Jehova, trenger vi disse egenskapene. Hvorfor?

⁴ Det er bare ydmyke mennesker som er **villige til å være lydige** mot Gud og føye seg etter hans vilje. Hans vilje er blant annet at vi skal være **milde**. (Matt 5:5, fotn.; Gal 5:23) Når vi gjør det Gud vil, blir Satan rasende. Så selv om vi er ydmyke og milde, vil mange mennesker i Satans verden hate oss. (Joh 15:18, 19) Vi trenger **indre styrke** for å stå imot Satan.

⁵ Det motsatte av en ydmyk person er en som er stolt, gir etter for sinne og ikke er lydig mot Jehova. Denne beskrivelsen passer perfekt på Satan. Det er ikke rart at han hater ydmyke mennesker! De viser ved sine gode egenskaper – egenskaper som han selv ikke har – hvor dypt han har sunket. Og noe som er enda verre for Satan, er at de beviser at han er en løgner.

5, 6. (a) Hvorfor hater Satan ydmyke mennesker? (b) Hvilke spørsmål skal vi få svar på?

Hvordan? Uansett hva han sier eller gjør, kan han ikke få ydmyke mennesker til å slutte å tjene Jehova! – Job 2:3–5.

⁶ Når kan det være en utfordring å være ydmyk? Og hvorfor bør vi fortsette å 'søke ydmykhet'? Noe som kan hjelpe oss til å få svar på disse spørsmålene, er å se på eksemplene til Moses, tre hebreere som var i eksil i Babylon, og Jesus.

NÅR ER DET EN UTFORDRING Å VÆRE YDMYK?

⁷ Når man har myndighet over noen.

Det kan være en utfordring for dem som har myndighet, å fortsette å være ydmyke, spesielt når noen de har myndighet over, behandler dem respektløst eller reiser tvil om dømmekraften deres. Har du noen gang opplevd dette? Hva hvis en i familien din oppførte seg slik? Hvordan ville du reagere da? La oss se på hvordan Moses taklet en slik situasjon.

⁸ Jehova utnevnte Moses til leder for Israel og lot ham få skrive ned de lovene som skulle gjelde for nasjonen. Det var ingen

7, 8. Hvordan reagerte Moses da han ble behandlet respektløst?

Moses bønnfalt Jehova om å helbrede Mirjam for den spedalskheden hun hadde blitt straffet med
(Se avsnitt 8)

Når andre motarbeider oss, reagerer vi på en respektfull måte
(Se avsnitt 13)

tvil om at Moses hadde Jehovas støtte. Men hans egen søster og bror, Mirjam og Aron, begynte å kritisere ham og satte spørsmålsteget ved hans dømmekraft når det gjaldt valg av kone. Noen i Moses' stilling kunne kanskje ha blitt sinte og hevn-gjerrige, men Moses ble ikke det. Han var ikke en som lett følte seg krenket. Han til og med bønnfalte Jehova om å helbrede Mirjam for den spedalskheten hun hadde blitt straffet med. (4. Mos 12:1–13) Hvorfor reagerte Moses på den måten?

⁹ Moses hadde vært villig til å bli opplært av Jehova. Omkring 40 år tidligere, da han var medlem av kongefamilien i Egypt, manglet han ydmykhet. En gang hadde han blitt så bråsinnt at han drepte en mann som han mente oppførte seg urettferdig. Moses hadde gått ut fra at Jehova ville støtte ham i det han hadde gjort. Jehova brukte 40 år på å hjelpe Moses til å forstå at han trengte mer enn mot for å lede israelittene, han trengte også å være ydmyk. Og for å være ydmyk måtte han også være mild og villig til å være føyeelig og lydige. Han tok opplæringen til seg og ble en utmerket leder for folket. – 2. Mos 2:11, 12; Apg 7:21–30, 36.

9, 10. (a) Hva hjalp Jehova Moses til å forstå?
(b) Hva kan familieoverhoder og eldste lære av Moses?

¹⁰ Familieoverhoder og eldste i dag bør etterligne Moses. Hvis du er et familieoverhode eller en eldste og blir respektløst behandlet, så ikke vær rask til å føle deg krenket. Innrøm ydmykt feilene dine. (Fork 7:9, 20) Følg lydige Jehovas veiledning om hvordan problemer skal håndteres. Og gi alltid milde svar. (Ordsp 15:1) Familieoverhoder og eldste som reagerer på denne måten, gleder Jehova, fremmer fred og er gode eksempler for andre når det gjelder å være ydmyk.

¹¹ **Når man blir forfulgt.** Opp gjennom historien har herskere forfulgt Jehovas folk. Det kan være at vi blir anklaget for forskjellige «kriminelle handlinger», men det det egentlig handler om, er at vi velger å «adlyde Gud mer enn mennesker». (Apg 5:29) Vi kan bli latterliggjort, fengslet og til og med mishandlet. Men med Jehovas hjelp vil vi la være å hevne oss og i stedet oppføre oss på en mild måte gjennom hele prøvelsen.

¹² La oss nå se på hvordan tre hebreere som var i eksil – Hananja, Misjael og Asarja – er gode eksempler for oss.¹ Kon-

¹ Babylonerne ga disse tre hebreerne navnene Sjadrak, Mesjak og Abed-Nego. – Dan 1:7.

11–13. Hvordan var tre hebreere gode eksempler for oss?

gen i Babylon befalte dem å bøye seg ned for en stor statue av gull. På en mild måte forklarte de kongen hvorfor de ikke ville tilbe statuen. Til tross for at kongen truet med å brenne dem i en ildovn, fortsatte de å være lydige mot Gud. Jehova valgte å redde disse mennene, men de tok det ikke for gitt at han ville gjøre det. De var villige til å akseptere hva som helst Jehova ville tillate. (Dan 3:1, 8–28) De viste at ydmyke mennesker virkelig er modige. Ingen konge, ingen trussel og ingen straff kan rokke ved vår beslutning om å vise Jehova «udelt hengivenhet». – 2. Mos 20:4, 5.

¹³ Hvordan etterligner vi de tre hebreerne når vår lojalitet mot Jehova blir satt på prøve? Vi stoler ydmykt på at Jehova vil hjelpe og støtte oss. (Sal 118:6, 7) Når noen anklager oss for å gjøre noe galt, svarer vi på en mild og respektfull måte. (1. Pet 3:15) Og vi nekter bestemt å gjøre noe som kan skade vårt vennskap med vår kjærlige himmelske Far.

¹⁴ **Når man opplever stress.** Vi kan alle føle oss stresset av forskjellige grunner. Kanskje vi har vært stresset før en prøve på skolen, eller før vi skulle utføre en spesiell oppgave på jobben. Eller vi kan bli stresset bare ved tanken på en medisinsk undersøkelse eller behandling vi må gjennomgå. Når vi er under stress, er det vanskelig for oss å være ydmyke. Hendelser som vi normalt ville ha håndtert greit, begynner kanskje å irritere oss. Det kan være at vi bruker krasse ord og sier dem i en kald tone. Hvordan er Jesus et godt eksempel for oss når det gjelder å håndtere stress?

14, 15. (a) Hva kan skje når vi er under stress? (b) Hvorfor kan vi, ut fra det som står i Jesaja 53: 7, 10, si at Jesus er vårt beste eksempel når det gjelder å vise ydmykhet under stress?

¹⁵ De siste månedene Jesus levde på jorden, var han under intenst stress og press. Han visste at han kom til å bli henrettet, og at han kom til å gjennomgå forferdelige lidelser. (Joh 3:14, 15; Gal 3:13) Noen måneder før han døde, var han så bekymret at han sa: «Jeg plages virkelig.» (Luk 12: 50) Og noen dager før sin død sa han: «Nå er jeg urolig.» De ordene han brukte for å uttrykke sine følelser i bønn, viser at han var ydmyk og villig til å føye seg etter Guds vilje. Han ba: «Far, frels meg fra denne timen. Men det er derfor jeg er kommet – for å utholde denne timen. Far, herliggjør ditt navn.» (Joh 12:27, 28) Da tiden var inne, overga han seg modig til Guds fiender, som henrettet ham på en ekstremt smertefull og ydmykende måte. Til tross for stress, til tross for lidelser, gjorde Jesus ydmykt Guds vilje. Jesus er avgjort vårt beste eksempel når det gjelder å vise ydmykhet under stress! – **Les Jesaja 53:7, 10.**

¹⁶ Den siste kvelden før Jesus døde, satte hans nærmeste venner ydmykheten hans på prøve. Forestill deg det stresset Jesus må ha følt den kvelden. Ville han klare å være fullstendig trofast helt til døden? Milliarder av menneskers liv sto på spill. (Rom 5:18, 19) Noe som var enda viktigere, var at hans Fars navn og rykte var inne i bildet. (Job 2:4) Under hans siste måltid sammen med sine nærmeste venner, apostlene, ble det «en heftig diskusjon» blant apostlene «om hvem av dem som ble regnet for å være den største». Jesus hadde korrigert deres holdning når det gjaldt dette, en rekke ganger før, til og med den samme kvelden! Det er verdt å

16, 17. (a) Hvordan satte Jesu venner ydmykheten hans på prøve? (b) Hvordan kan vi etterligne Jesus?

Jesus er vårt beste eksempel når det gjelder å vise ydmykhet

(Se avsnittene 16 og 17)

merke seg at Jesus ikke ble irritert. Han reagerte tvert imot på en mild måte. Vennlig, men bestemt forklarte han – igjen – hvilken holdning de burde ha. Og så roste han dem for at de lojalt hadde holdt ut sammen med ham. – Luk 22:24–28; Joh 13:1–5, 12–15.

¹⁷ Hvordan ville du ha reagert hvis du hadde vært i en lignende situasjon? Vi kan etterligne Jesus og fortsette å være milde selv når vi er under stress. Vis at du er villig til å være lydig mot Jehovas befaling: «Fortsett å bære over med hverandre.» (Kol 3:13) Vi vil følge denne befalingen hvis vi husker på at vi alle sier og gjør ting som irriterer andre. (Ordsp 12:18; Jak 3:2, 5) Og gå inn for å rose andre for det gode du ser hos dem. – Ef 4:29.

HVORFOR FORTSETTE Å SØKE YDMYKHET?

¹⁸ **Vi vil ta bedre avgjørelser.** Når vi står overfor vanskelige valg i livet, vil Jehova hjelpe oss til å ta gode avgjørelser – men bare hvis vi er ydmyke. Han har lovt at han «vil høre de ydmykes bønn». (Sal 10:17) Og han vil gjøre mer enn å høre vår

bønn. Bibelen lover: «Han skal veilede de ydmyke i det som er rett, han skal lære dem sin vei.» (Sal 25:9) Jehova gir denne veiledningen i Bibelen og gjennom publikasjoner¹ og programmer utarbeidet av «den trofaste og kloke slave». (Matt 24:45–47) Vi må gjøre vårt ved ydmykt å erkjenne at vi har behov for hjelp, ved å studere det stoffet Jehova gir oss, og ved villig å sette det vi lærer, ut i livet.

¹⁹ **Vi vil gjøre færre feil.** Tenk igjen på Moses. I flere tiår var han ydmyk og gledet Jehova. Men mot slutten av den vanskelige 40 år lange vandringen i ødemarken unnlot Moses å vise ydmykhet. Søsteren hans, høyst sannsynlig hun som hadde vært med på å redde livet hans i Egypt, hadde nettopp dødd og blitt gravlagt i Kadesj. Og nå påsto israelittene nok en gang at de ikke fikk det de trengte. Denne gangen kranget de med Moses fordi de ikke hadde vann. Til tross for alle de miraklene Jehova hadde gjort gjennom Moses, og til tross for at Moses hadde ledet folket

¹ Se for eksempel artikkelen «Treff avgjørelser som er til ære for Gud» i *Vakttårnet* for 15. april 2011.

19–21. Hvilken feil begikk Moses i Kadesj, og hva kan vi lære av det?

18. Hvordan hjelper Jehova ydmyke mennesker til å ta gode avgjørelser, men hva må de selv gjøre?

på en uselvisk måte i så lang tid, klaget de. De klaget ikke bare over at de ikke hadde vann, men klaget også på Moses, som om det var hans skyld at de var tørste. – 4. Mos 20:1–5, 9–11.

²⁰ Moses, som ellers pleide å være mild, ble sint. I stedet for å tale til klippen i tro, slik Jehova hadde befalt, talte han på en bitter måte til folket og tok selv æren for det miraklet han skulle gjøre. Så slo han to ganger på klippen, og det strømmet ut mye vann. Stolthet og sinne fikk ham til å begå en feil som fikk sørgelige følger. (Sal 106:32, 33) På grunn av denne midlertidige mangelen på ydmykhet fikk ikke Moses komme inn i det lovte land. – 4. Mos 20:12.

²¹ Denne hendelsen lærer oss noe viktig. For det første må vi hele tiden gå bevisst inn for å bevare en ydmyk holdning. Hvis vi et øyeblikk ikke passer på å være ydmyke, kan vi raskt bli stolte og si og gjøre noe dumt. For det andre kan stress svekke oss. Vi må derfor anstrenge oss for å være ydmyke, også når vi er under press.

²² **Vi vil bli beskyttet.** Snart kommer Jehova til å fjerne alle de onde fra jorden, og det er bare de ydmyke som får fortsette å leve. Da vil det bli virkelig fred på jorden. (Sal 37:10, 11) Kommer du til å være blant disse ydmyke? Det kan du hvis du følger Jehovas oppfordring i **Sefanja 2:3**. – **Les.**

²³ Hvorfor står det i Sefanja 2:3: «Sannsynligvis blir dere beskyttet»? Denne uttalen betyr ikke at Jehova ikke er i stand til å beskytte dem som ønsker å glede ham, og som han elsker. Men den antyder at det også er noe vi selv må gjøre for å bli beskyttet. Vi har mulighet til å overleve «Jehovas vredes dag» og få leve evig hvis vi nå anstrenger oss for å søke ydmykhet og glede Jehova.

22, 23. (a) Hvorfor bør vi fortsette å søke ydmykhet? (b) Hva antyder uttalen i Sefanja 2:3 om at vi 'sannsynligvis blir beskyttet'?

BILDEBESKRIVELSE Side 12: Jesus fortsetter å være mild og korrigerer disiplene sine på en rolig måte etter at de har diskutert hvem av dem som er størst.

HVA HAR DU LÆRT OM YDMYKHET AV ...

■ Moses?

■ Hananja, Misjael og Asarja?

■ Jesus?

SANG 46

Jehova, vi takker deg

INTRODUKSJON

Hva kan vi lære av Jehova, Jesus og en spedalsk samaritan om det å vise takknemlighet og verdsettelse? Denne artikkelen tar for seg deres og andres eksempel. Vi skal drøfte hvorfor det er så viktig å vise takknemlighet, og se på noen konkrete måter vi kan gjøre det på.

Hvorfor vise takknemlighet?

«Vis takknemlighet.» – KOL 3:15.

DE TI mennene var i en fortvilet situasjon. De led av spedalskhet, og framtiden så ikke lys ut. Men en dag fikk de på avstand øye på Jesus, den store Lærer. De hadde hørt at Jesus helbredet alle slags sykdommer, og de var overbevist om at han kunne helbrede dem også. Så de ropte: «Jesus, Lærer, ha barmhjertighet med oss!» De ti mennene ble helt friske. De var sikkert alle sammen takknemlige for den godheten Jesus hadde vist dem. Men en av dem gjorde noe mer enn å **føle** takknemlighet – han **viste** sin takknemlighet¹ mot Jesus. Denne helbredede mannen, en samaritan, var så takknemlig at han «æret Gud med høy røst». – Luk 17: 12–19.

² I likhet med samaritanen ønsker vi å gi uttrykk for at vi er takknemlige mot dem som er gode og vennlige mot oss. Men noen ganger glemmer vi kanskje å vise vår takknemlighet i ord eller gjerning.

³ I denne artikkelen skal vi se på hvorfor det er viktig at vi gir uttrykk for takknemlighet og verdsettelse ved det vi sier og gjør. Vi skal se på hva vi kan lære av eksemplet til noen personer i Bibelen som var takknemlige, og noen som ikke

¹ **ORDFORKLARING:** Å være **takknemlig** innebærer å sette pris på noen eller noe. Et synonym til «takknemlighet» er «verdsettelse».

1. Hvordan viste en samaritan som Jesus helbredet, at han var takknemlig?

2, 3. (a) Hva kan være grunnen til at vi noen ganger ikke viser takknemlighet? (b) Hva skal vi se på i denne artikkelen?

var det. Så skal vi drøfte noen konkrete måter vi kan vise takknemlighet på.

HVORFOR BØR VI VISE TAKKNEMLIGHET?

⁴ Jehova er vårt beste eksempel når det gjelder å gi uttrykk for verdsettelse. En måte han gjør det på, er å belønne dem som gjør det som gleder ham. (2. Sam 22: 21; Sal 13:6; Matt 10:40, 41) Og Bibelen oppfordrer oss til å 'etterligne Gud, som hans elskede barn'. (Ef 5:1) Så en av hovedgrunnene til at vi bør vise takknemlighet, er at det er en måte å etterligne Jehova på.

⁵ En annen grunn til at vi vil gi uttrykk for takknemlighet, er at vi på den måten gleder andre. Takknemlighet er som et godt måltid – når det deles med noen, blir gleden større. Når vi får vite at andre er takknemlige mot oss, blir vi glade, og når

vi viser takknemlighet, gjør vi **andre** glade. Den personen som vi viser takknemlighet, får vite at det han har gjort for oss eller gitt oss, blir satt pris på. Resultatet blir at vennskapet mellom oss blir sterkere.

⁶ Ord som uttrykker takknemlighet, har stor verdi. Bibelen sier: «Som epler av gull på fat av sølv er ord som blir talt i rette tid.» (Ordsp 25:11) For et vakkert bilde – gullepler på et sølvfat! Og tenk hvor verdifull en gave som besto av gullepler på et sølvfat, ville være! Hvordan ville du føle det hvis du fikk en slik gave? Ord du sier til andre for å uttrykke takknemlighet, kan være like verdifulle. Og tenk på dette: Et eple av gull kan vare i uendelig lang tid. På lignende måte kan takknemlige ord du sier til en person, leve i lang tid i hans eller hennes minne. Kanskje personen vil sette pris på dem resten av livet.

4, 5. Hvorfor bør vi vise takknemlighet?

6. Hvilke likheter er det mellom takknemlige ord og epler av gull?

Hva lærer Paulus' brev til romerne oss om det å gi uttrykk for verdsettelse?

(Se avsnittene 8 og 9)

DE VISTE TAKKNEMLIGHET

⁷ Det var mange av Guds tjenere i gammel tid som viste takknemlighet. En av dem var **David**. (**Les Salme 27:4.**) Han hadde dyp verdsettelse av den rene tilbedelse og viste det i konkret handling ved å gi store bidrag til byggingen av templet. **Asafs etterkommere** ga uttrykk for verdsettelse ved å skrive salmer, eller lovsanger. I en av sangene takket de Gud og ga uttrykk for sin beundring for hans «enestående gjerninger». (Sal 75:1) Det er tydelig at både David og Asafs etterkommere ville vise Jehova hvor takknemlige de var for alle velsignelsene de hadde fått av ham. Kan du komme på noen måter som du kan etterligne dem på?

⁸ Apostelen **Paulus** satte pris på sine brødre og søstre og viste det ved den måten han snakket om dem på. Han takket alltid Gud for dem i sine private bønner. Han ga også uttrykk for at han satte pris på dem, når han skrev til dem. I de 15 første versene i Romerne, kapittel 16, nevnte han 27 brødre og søstre ved navn. Han trakk fram at Priska og Akvilas hadde «risikert livet» for hans skyld, og at Føbe hadde «hjulpet og beskyttet mange», deriblant ham. Han roste disse brødrene og søstrene som arbeidet hardt i tjenesten, og som han satte så stor pris på. – Rom 16:1–15.

⁹ Paulus var klar over at hans brødre og søstre var ufullkomne, men i slutten av sitt brev til romerne valgte han å fokusere på de gode egenskapene deres. Tenk så oppmuntret disse brødrene og søstrene må ha

7. Hvordan ga David og andre som skrev Salmene, uttrykk for takknemlighet og verdsettelse, for eksempel i Salme 27:4?

8, 9. Hvordan viste Paulus at han satte pris på sine brødre og søstre, og hva må det ha ført til?

blitt da de hørte det Paulus skrev, bli lest opp i menigheten! Det førte uten tvil til at vennskapet mellom dem og Paulus ble sterkere. Pleier du å gi uttrykk for at du setter pris på de gode tingene som andre i menigheten din sier og gjør?

¹⁰ I sine budskaper til noen menigheter i Lilleasia ga **Jesus** uttrykk for at han satte pris på det arbeidet som disiplene hans gjorde. Han begynte for eksempel budskapet til menigheten i Tyatira med å si: «Jeg vet om dine gjerninger og din kjærlighet og din tro og din tjeneste og din utholdenhet. Og jeg vet at de gjerningene du har gjort i den senere tid, er flere enn dem du gjorde i begynnelsen.» (Åp 2:19) Jesus nevnte ikke bare at de hadde gjort flere gode gjerninger enn før, men roste dem også for de egenskapene som motiverte dem til å gjøre disse gjerningene. Selv om han trengte å gi noen i Tyatira veiledning, begynte og avsluttet han budskapet sitt med oppmuntring. (Åp 2:25–28) Tenk på den myndigheten Jesus har som overhode for alle menighetene. Han er ikke nødt til å takke oss for det arbeidet vi gjør for ham. Likevel legger han vekt på å gi uttrykk for verdsettelse. Han er virkelig et godt eksempel for de eldste!

DE VISTE IKKE TAKKNEMLIGHET

¹¹ Det var dessverre også noen bibelske personer som ikke viste takknemlighet. En av dem var **Esau**. Selv om han var oppdratt av foreldre som elsket Jehova og hadde respekt for ham, verdsatte han ikke hellige ting. (**Les Hebreerne 12:16.**) Hvordan ble det tydelig at han hadde en utakk-

10. Hvordan ga Jesus uttrykk for at han satte pris på disiplene, og hva kan vi lære av det?

11. Hvilken holdning hadde Esau til hellige ting, slik det blir vist i Hebreerne 12:16?

Lær barna dine å vise verdsettelse
(Se avsnitt 15)

nemlig holdning? Han var rask til å selge førstefødselsretten sin til den yngre broren sin, Jakob, bare for en bolle med linsegryte. (1. Mos 25:30–34) Senere angret Esau bittært på det valget han hadde tatt. Men han hadde vært utakknemlig for det han hadde hatt, så han hadde ikke noen grunn til å klage da han ikke fikk den velsignelsen som hørte til førstefødselsretten.

¹² **Israelittene** hadde mange grunner til å vise takknemlighet. De hadde blitt utfridd fra slaveri etter at Jehova hadde sendt de ti plagene over Egypt. Deretter hadde Jehova reddet dem fra katastrofe ved å tilintetgjøre hele den egyptiske hæren i Rødehavet. Israelittene var så takknemlige at de sang en seierssang der de lovpriste Jehova. Men fortsatte de å være takknemlige?

¹³ Da israelittene møtte nye utfordringer, glemte de fort alt det gode Jehova hadde gjort for dem. Så kom deres utakknemlige holdning til uttrykk. (Sal 106:7) Hvordan? «Hele Israels folk begynte da å klage på Moses og Aron» – i virkeligheten

12, 13. Hvordan viste israelittene at de var utakknemlige, og hva førte det til?

var det Jehova de klaget på. (2. Mos 16: 2, 8) Han ble skuffet over den utakknemlige holdningen hans folk viste. Senere forutsa han at hele den generasjonen israelitter, unntatt Josva og Kaleb, kom til å dø i ødemarken. (4. Mos 14:22–24; 26: 65) La oss se hvordan vi kan unngå å følge disse dårlige eksemplene og heller følge de gode.

VIS TAKKNEMLIGHET I DAG

¹⁴ **I familien.** Når alle i familien gir uttrykk for takknemlighet og for at de setter pris på hverandre, har det en god virkning på hele familien. Jo mer ektefeller viser at de setter pris på hverandre, jo nærmere kommer de hverandre. Det blir også lettere for dem å tilgi hverandre. En mann som setter pris på kona si, vil ikke bare legge merke til de gode tingene hun sier og gjør, men vil også 'lovprise henne'. (Ordsp 31:10, 28) Og en god kone lar mannen sin få vite hva det er hun setter pris på ved ham.

¹⁵ Dere foreldre, hvordan kan dere lære barna deres å vise takknemlighet? Husk at

14, 15. (a) Hvordan kan ektefeller vise at de setter pris på hverandre? (b) Hvordan kan foreldre lære barna sine å vise takknemlighet?

Å hjelpe til med å gjøre rent i Rikets sal er en fin måte å vise takknemlighet på (Se avsnitt 18)

barna vil ta etter det dere sier og gjør. Så vær gode eksempler ved å si takk når barna gjør noe for dere. Og lær dem å si takk når noen gjør noe for dem. Hjelp barna til å forstå at når de skal gi uttrykk for takknemlighet, så bør det komme fra hjertet, og at det de sier, kan føre til mye godt. Tenk for eksempel på det en kvinne som heter Clary, sier: «Da moren min var 32 år, ble hun plutselig alene om å oppdra tre barn. Da jeg ble 32, tenkte jeg på hvor vanskelig det må ha vært for henne da hun var på den alderen. Så jeg fortalte henne hvor takknemlig jeg var for alt hun hadde ofret for å oppdra brødrene mine og meg. For ikke så lenge siden fortalte hun meg at det jeg sa, fortsatt gjør henne varm om hjertet, at hun ofte tenker på det, og at det alltid gjør dagen hennes lysere.»

16 I menigheten. Når vi gir uttrykk for at vi setter pris på våre brødre og søstre, oppmuntrer vi dem. En som ble oppmuntret på denne måten, var Jorge, en 28 år gammel eldste som ble alvorlig syk. Han kunne ikke komme på noen av møtene på en måned. Og da han var til-

bake på møtene igjen, klarte han fortsatt ikke å ha noen poster på programmet. Han sier: «På grunn av begrensningene mine og fordi jeg ikke klarte å ta hånd om ansvarsoppgaver i menigheten, følte jeg at jeg ikke var noe verdt. Men etter et møte sa en bror til meg: 'Jeg vil gjerne takke deg for at du har vært et så godt eksempel for familien min. Du aner ikke hvor godt vi har likt talene dine de siste årene. De har hjulpet oss til å vokse åndelig.' Jeg fikk klump i halsen og tårer i øynene. Det han sa, var akkurat det jeg trengte å høre.»

17 Mot vår gavmilde Gud. Jehova har gitt oss en overflod av åndelig mat. Vi får nyttig veiledning blant annet gjennom møtene, bladene og nettstedene våre. Har du noen gang hørt en tale, lest en artikkel eller sett noe på JW Broadcasting og tenkt: «Dette var akkurat det jeg trengte»? Hvordan kan vi vise at vi er takknemlige mot Jehova? (**Les Kolosserne 3:15.**) Én ting vi kan gjøre, er å regelmessig takke ham i bønnene våre for disse gode gavene. – Jak 1:17.

16. Nevn et eksempel på hvordan vi kan oppmuntre andre ved å gi uttrykk for at vi setter pris på dem.

17. Hvordan kan vi i tråd med Kolosserne 3:15 vise at vi er takknemlige mot Jehova for hans gavmildhet?

¹⁸ Vi viser også takknemlighet mot Jehova når vi holder Rikets sal ren og pen. Vi er regelmessig med på å rengjøre og vedlikeholde våre Rikets saler, og de som bruker menighetens lyd- og videoutstyr, gjør det på en forsiktig måte. Når vi vedlikeholder salene godt, varer de lenger og trenger færre store reparasjoner. På den måten kan flere av de pengebidragene som blir gitt, gå til bygging og renovasjon av andre Rikets saler rundt omkring i verden.

¹⁹ **Mot dem som anstrenger seg for vår skyld.** Når vi gir uttrykk for at vi setter pris på en person, kan det vi sier, forandre den måten han eller hun ser på utfordringene sine på. Tenk for eksempel på noe som en kretstilsynsmann og kona hans opplevde. Etter mange timer i tjenesten en vinterdag kom de utslitte tilbake til det stedet de bodde den uken. Det var så kaldt at kona sov med vinterkåpen på. Morgen etter sa hun til mannen sin at hun følte at hun ikke klarte å fortsette i reisetjenesten. Samme formiddag kom det et brev fra avdelingskontoret, og det var adressert til henne. I brevet fikk hun varm ros for den

tjenesten hun utførte, og for den utholdenheten hun viste. Og det ble vist forståelse for at det kan være vanskelig å flytte fra sted til sted hver uke. Mannen hennes sier: «Hun ble så rørt over denne rosen at hun aldri igjen snakket om å slutte i reisetjenesten. Det hendte faktisk flere ganger at hun oppmuntret meg til å fortsette når jeg tenkte på å slutte.» Dette paret holdt det gående i reisetjenesten i nesten 40 år.

²⁰ La oss hver dag gå inn for å vise takknemlighet og verdsettelse ved det vi sier og gjør. Når vi i ord og gjerning viser ekte takknemlighet, kan dette være akkurat den oppmuntringen en annen person trenger for å klare en dag til i denne utakknemlige verden. Og våre uttrykk for takknemlighet fører til vennskap som kan vare i all evighet. Framfor alt etterligner vi vår gavmilde, takknemlige Far, Jehova.

20. Hva bør vi prøve å gjøre hver dag, og hvorfor?

18. På hvilke måter kan vi vise at vi er takknemlige for Rikets sal?

19. Hva lærer vi av det som en kretstilsynsmann og kona hans opplevde?

BILDEBESKRIVELSER Side 15: Paulus' brev blir lest opp for menigheten i Roma; Akvilas, Priska, Føbe og andre blir glad for å høre navnet sitt bli nevnt. **Side 17:** En mor hjelper datteren sin til å vise at hun er takknemlig for en eldre søsters gode eksempel.

HVA SVARER DU?

■ Hvorfor bør vi vise takknemlighet mot andre?	■ Hvilke bibelske eksempler har vi på personer som viste ekte takknemlighet?	■ Hvordan kan vi i vår tid vise oppriktig verdsettelse og takknemlighet?

SANG 3

Du gir kraft, du gir håp,
du gir pågangsmot

INTRODUKSJON

Denne artikkelen er den første i en serie på fire som vil drøfte hvorfor vi kan være sikre på at Jehova bryr seg om oss. De tre andre artiklene kommer i *Vakttårnet* for mai 2019 og vil drøfte (1) hvordan det blir vist kjærlighet og rettferdighet i den kristne menighet, (2) hvordan de eldste kan beskytte menigheten og foreldre kan beskytte barn mot seksuelt misbruk, og (3) hvordan vi kan trøste og hjelpe dem som har blitt seksuelt misbrukt som barn.

DEL 1 AV 4

Kjærlighet og rettferdighet i det gamle Israel

«Han elsker rett og rettferdighet. Jorden er fylt med Jehovas lojale kjærlighet.» – SAL 33:5.

VI ØNSKER alle å være elsket. Og vi ønsker alle å bli rettferdig behandlet. Hvis vi føler at vi ikke er elsket eller ikke blir behandlet rettferdig, tenker vi kanskje at vi ikke er noe verdt, og at alt er håpløst.

² Jehova vet at vi har et sterkt behov for kjærlighet og rettferdighet. (Sal 33:5) Vi kan være sikre på at vår Gud elsker oss inderlig og vil at vi skal bli behandlet rettferdig. Det ser vi tydelig av den loven som Jehova ga nasjonen Israel gjennom Moses. Hvis du lengter etter kjærlighet eller føler deg knust på grunn av urettferdighet, så tenk over hvordan Moseloven¹ viser hvor stor omsorg Jehova har for sitt folk.

³ Når vi studerer Moseloven, ser vi hvordan den gjenspeiler vår kjærlige Guds, Jehovas, varme følelser. (**Les Romerne 13:8–10.**) I denne artikkelen skal vi se på bare noen få av de lovene som Israel fikk, og få svar på disse spørsmålene: Hvorfor kan vi si at Moseloven var bygd på kjærlighet? Hvorfor kan vi si at Loven la vekt på rettferdighet? Hvordan måtte de som hadde myndighet, anvende Loven? Og spesielt hvem var beskyttet av Loven? Svarene på disse spørsmålene kan gi oss trøst og håp og føre til at

¹ **ORDFORKLARING:** De over 600 lovene Jehova ga israelittene gjennom Moses, blir omtalt som «Loven», «Moses' lov», «**Moseloven**» og «budene». I tillegg blir de fem første bøkene i Bibelen (de fem Mosebøkene) ofte omtalt som «Loven». Og noen ganger blir «Loven» brukt om hele den delen av Bibelen som kalles De hebraiske skrifter.

1, 2. (a) Hva ønsker alle mennesker? (b) Hva kan vi være sikre på?

3. (a) Hva gjenspeiler Moseloven, slik det blir forklart i Romerne 13: 8–10? (b) Hvilke spørsmål skal vi få svar på i denne artikkelen?

vi får et nærere forhold til vår kjærlige himmelske Far. – Apg 17:27; Rom 15:4.

EN LOVSAMLING BYGD PÅ KJÆRLIGHET

⁴ Vi kan si at Moseloven var bygd på kjærlighet, fordi alt Jehova gjør, er motivert av kjærlighet. (1. Joh 4:8) Jehova baserte hele denne lovsamlingen på to grunnleggende bud: Du skal elske Gud, og du skal elske din neste. (3. Mos 19:18; 5. Mos 6:5; **les Matteus 22:36–40.**) Vi kan derfor forvente at hvert av de over 600 budene som utgjør Loven, viser oss en side ved Jehovas kjærlighet. La oss se på noen eksempler.

⁵ **Vær lojal mot ektefellen din, og vis barna dine omsorg.** Jehova vil at ektefeller skal utvikle en kjærlighet som er så sterk at den varer hele livet. (1. Mos 2:24; Matt 19:3–6) Å begå utroskap mot ektefellen sin er noe av det mest ukjærlige man kan gjøre. Det var med god grunn at det sjuende av De ti bud var et forbud mot å være utro. (5. Mos 5:18) En som er utro, 'synder mot Gud' og gjør noe forferdelig mot sin ektefelle. (1. Mos 39:7–9) En som har opplevd at ektefellen har vært utro, kan kjenne smerten over sviket i flere tiår.

⁶ Jehova ser hvordan ektefeller behandler hverandre. Når det gjaldt israelittene i gammel tid, ønsket han spesielt at konene skulle behandles godt. En mann som hadde respekt for Loven, elsket sin kone og skilte seg ikke fra henne av bagatellmessige grunner. (5. Mos 24:1–4; Matt 19:3, 8) Men hvis det oppsto et alvorlig problem og han skilte seg fra henne, måtte

han gi henne en skilsmisseattest. Denne attesten beskyttet kvinnen mot falske anklager om at hun hadde begått umoral. Og før mannen kunne gi sin kone skilsmisseattesten, måtte han trolig rådføre seg med byens eldste. På den måten fikk de eldste mulighet til å prøve å hjelpe paret til å redde ekteskapet. De eldste og Jehovas profeter fikk ikke alltid hindret en israelittisk mann i å skille seg fra sin kone av selviske grunner. Men Jehova så konenes tårer og følte deres smerte. – Mal 2:13–16.

⁷ Moseloven viser også at Jehova har stor omsorg for barn. Jehova sa til foreldre at de skulle sørge for at barna deres ikke bare fikk dekket sine fysiske behov, men også sine åndelige behov. Foreldre skulle benytte alle anledninger til å hjelpe barna til å forstå og sette pris på Jehovas lov og til å lære å elske ham. (5. Mos 6:6–9; 7:13) En av grunnene til at israelittene ble straffet av Jehova, var at de behandlet noen av barna sine på en sjokkerende måte. (Jer 7:31, 33) Foreldre skulle ikke forsømme eller mishandle barna sine, men skulle se på dem som en verdifull gave fra Jehova som de måtte ta godt vare på. – Sal 127:3.

⁸ **Hva vi lærer:** Jehova legger nøye merke til hvordan ektefeller behandler hverandre. Han vil at foreldre skal vise barna sine kjærlighet, og han holder foreldrene ansvarlige for hvordan de behandler barna.

⁹ **Du skal ikke begjære.** Det siste av De ti bud var et forbud mot å begjære, mot å utvikle et urett ønske om å ha noe som tilhørte en annen. (5. Mos 5:21; Rom

4. (a) Hvorfor kan vi si at Moseloven var bygd på kjærlighet? (b) Hvilke bud framhevet Jesus, ifølge Matteus 22:36–40?

5, 6. Hva vil Jehova at ektefeller skal gjøre, og hva ser han? Nevn et eksempel.

7, 8. (a) Hva sa Jehova at foreldre skulle gjøre? (Se forsidebildet.) (b) Hva lærer vi?

9–11. Hvorfor ga Jehova loven mot å begjære?

7:7) Jehova ga denne loven for å lære sitt folk noe viktig: De måtte beskytte sitt hjerte, det vil si sine tanker og følelser. (Ordsp 4:23) Han vet at urette handlinger begynner som urette tanker og følelser. Hvis en israelitt lot urette ønsker få utvikle seg i hjertet, ville han sannsynligvis behandle andre på en ukjærlig måte. En som gikk i den fellen, var kong David. Vanligvis var han et godt menneske. Men en gang begjærte han en annen manns kone. Dette begjæret førte til synd. (Jak 1:14, 15) David begikk utroskap, prøvde å lure kvinnens ektemann og fikk ham deretter drept. – 2. Sam 11:2–4; 12:7–11.

¹⁰ Når en israelitt brøt loven mot å begjære, visste Jehova det – han kan lese hjerter. (1. Krøn 28:9) Loven mot å begjære lærte hans folk at de måtte unngå tanker som førte til urett oppførsel. Jehova er virkelig en klok og kjærlig Far!

¹¹ **Hva vi lærer:** Jehova ser mer enn en persons utseende. Han ser hvordan vi egentlig er innvendig, i hjertet vårt. (1. Sam 16:7) Ingen tanke, ingen følelse, ingen handling kan holdes skjult for ham. Han ser etter det gode hos oss og hjelper det fram. Men han vil at vi skal være oppmerksomme på gale tanker og få kontroll over dem før de blir til gale handlinger. – 2. Krøn 16:9; Matt 5:27–30.

EN LOVSAMLING SOM LA VEKT PÅ RETTFERDIGHET

¹² Moseloven framhevet også at Jehova elsker rett og rettferdighet. (Sal 37:28; Jes 61:8) Han er et fullkomment eksempel når det gjelder å behandle andre rettferdig. Når israelittene fulgte de lovene Jehova hadde gitt dem, velsignet han

dem. Når de ignorerte hans rettferdige normer, fikk det sørgelige konsekvenser for dem. Vi skal nå se på to andre lover fra De ti bud.

¹³ **Tilbe bare Jehova.** De to første av De ti bud krevde at israelittene tilba bare Jehova, og advarte mot å tilbe gudebilder. (2. Mos 20:3–6) Jehova kom ikke med disse budene av hensyn til seg selv, men av hensyn til sitt folk. Når israelittene var lojale mot ham, gikk det dem godt. Når de tilba andre nasjoners guder, gikk det dem dårlig.

¹⁴ Tenk på kanaaneerne. De tilba livløse avguder i stedet for den sanne og levende Gud. Det førte til at de sank veldig dypt. (Sal 115:4–8) Som en del av sin gudsdyrkelse begikk de grov seksuell umoral og drev med grusomme barneofringer. Også israelittene sank dypt og påførte familiene sine smerte når de ignorerte Jehova og valgte å tilbe avguder. (2. Krøn 28:1–4) De som hadde myndighet, forkastet Jehovas rettferdige normer. De misbrukte sin makt og undertrykte de svake og sårbare. (Esek 34:1–4) Jehova advarte israelittene om at han ville straffe dem som behandlet forsvarsløse kvinner og barn dårlig. (5. Mos 10:17, 18; 27:19) På den annen side velsignet han sitt folk når de var lojale mot ham og behandlet hverandre rettferdig. – 1. Kong 10:4–9.

¹⁵ **Hva vi lærer:** Det er ikke Jehovas skyld når noen som hevder at de tjener ham, ignorerer hans normer og gjør noe som er til skade for hans folk. Men Jehova elsker oss, og når vi blir urett-

13, 14. Hva krevde de to første av De ti bud, og hvordan ville det være til israelittenes beste å følge disse lovene?

15. Hva lærer vi om Jehova?

12. Hva framhevet Moseloven?

ferdig behandlet, vet han det. Han føler vår smerte sterkere enn en mor føler sitt spedbarns smerte. (Jes 49:15) Selv om han kanskje ikke griper inn med en gang, vil han med tiden holde dem som bryter hans lover uten å angre, ansvarlige for den måten de har behandlet andre på.

HVORDAN SKULLE LOVEN ANVENDES?

¹⁶ Moseloven berørte mange sider ved en israelitts liv, så det var viktig at de utnevnte eldste dømte Jehovas folk på en rettferdig måte. I tillegg til at de behandlet saker som gjaldt tilbedelsen, behandlet de saker som gjaldt konflikter og forbrytelser. Her er noen eksempler:

¹⁷ Hvis en israelitt drepte noen, ble han ikke automatisk henrettet. De eldste i hjembyen hans ville undersøke omstendighetene før de avgjorde om det var riktig med dødsstraff. (5. Mos 19:2–7, 11–13) De eldste dømte også i en rekke andre typer saker, fra konflikter om eiendeler eller eiendom til mer private saker, som ekteskapsproblemer. (2. Mos 21:35; 5. Mos 22:13–19) Når de eldste dømte rettferdig og israelittene fulgte Loven, var dette til alles beste, og nasjonen brakte ære til Jehova. – 3. Mos 20:7, 8; Jes 48:17, 18.

¹⁸ **Hva vi lærer:** Alle sider ved livet vårt er viktige for Jehova. Han vil at vi skal behandle andre på en rettferdig og kjærlig måte. Og han merker seg hva vi sier og gjør, også innenfor husets fire vegger. – Hebr 4:13.

¹⁹ Jehova ønsket å beskytte sitt folk

16–18. Hvor omfattende var Moseloven, og hva lærer dette oss?

19–21. (a) Hvordan skulle de eldste og dommerne behandle Guds folk? (b) Hvilke lover som Jehova ga israelittene, skulle hindre at noen ble urettferdig behandlet, og hva lærer vi?

Jehova elsker oss, og når vi blir urettferdig behandlet, vet han det
(Se avsnitt 15)

mot den skadelige påvirkningen fra nasjonene rundt dem. Han krevde derfor at de eldste og dommerne anvendte Loven på en upartisk måte. De som dømte, skulle ikke behandle hans folk hardt eller for strengt. De skulle tvert imot elske rettferdighet. – 5. Mos 1:13–17; 16:18–20.

²⁰ Jehova har omsorg for sitt folk, så han ga israelittene lovbestemmelser som skulle hindre at noen ble urettferdig behandlet. Moseloven begrenset for eksempel risikoen for at en person ble falskelig anklaget for å ha begått et lovbrudd. Den anklagede hadde rett til å vite hvem det var som anklaget ham. (5. Mos 19:16–19; 25:1) Og før han kunne bli dømt skyldig, måtte minst to vitner ha gitt sitt utsagn. (5. Mos 17:6; 19:15) Men hva med en israelitt som begikk et lovbrudd som ble sett av bare ett vitne? Han kunne ikke regne med å slippe ustraffet fra det. Jehova så det gale han hadde gjort. Når det gjaldt forhold i familien, hadde faren fått myndighet, men ikke myndighet uten

grenser. I noen familiekonflikter måtte de eldste i byen bli involvert, og de skulle avsi den endelige dommen. – 5. Mos 21: 18–21.

²¹ **Hva vi lærer:** Jehova er et fullkomment eksempel; alt han gjør, er rettferdig. (Sal 9:7) Han belønner dem som lojalt følger hans normer, men han straffer dem som misbruker sin makt. (2. Sam 22: 21–23; Esek 9:9, 10) Det kan være at noen som handler galt, tilsynelatende slipper straffet fra det, men på det tidspunktet Jehova mener er det rette, vil han sørge for at de blir stilt til doms. (Ordsp 28:13) Og hvis de ikke angrer, vil de snart erfare at «det er forferdelig å falle i den levende Guds hender». – Hebr 10:30, 31.

SPESIELT HVEM VAR BESKYTTET AV LOVEN?

²² Moseloven beskyttet spesielt dem som ikke kunne beskytte seg selv, for eksempel foreldreløse, enker og fastboende utlendinger. Dommerne i Israel måtte merke seg denne lovbestemmelsen: «Du skal ikke nekte den fastboende utlendingen eller det farløse barnet rettferdig behandling, og du skal ikke ta en enkes kappe som sikkerhet for et lån.» (5. Mos 24:17) Jehova viste kjærlig, personlig interesse for de mest sårbare i samfunnet. Og han stilte dem som behandlet dem

22–24. (a) Spesielt hvem var beskyttet av Loven, og hva lærer vi om Jehova? (b) Hvilken advarsel ble gitt i 2. Mosebok 22:22–24?

Når de eldste skulle hjelpe til med å løse konflikter, skulle de gjenspeile Jehovas kjærlighet til mennesker og til rettferdighet
(Se avsnitt 22)

dårlig, til ansvar for det de gjorde. – **Les 2. Mosebok 22:22–24.**

²³ Loven beskyttet også familiemedlemmer ved å forby alle former for incest. (3. Mos 18:6–30) I motsetning til nasjonene rundt Israel, som så gjennom fingrene med slike seksualforbrytelser og til og med aksepterte dem, skulle Jehovas folk se på dem på samme måte som Jehova gjorde – som avskyelige handlinger.

²⁴ **Hva vi lærer:** Jehova vil at de som han gir ansvarsfulle posisjoner, skal vise alle dem de har ansvar for, kjærlig interesse. Han hater seksualforbrytelser og vil at det skal sørges for at alle, spesielt de mest sårbare, får beskyttelse og blir rettferdig behandlet.

LOVEN, «EN SKYGGE AV DE GODE TINGENE SOM SKULLE KOMME»

²⁵ Ekte kjærlighet og ekte rettferdighet er som pust og liv – på jorden eksisterer

25, 26. (a) Hvorfor kan vi si at kjærlighet og rettferdighet henger nøye sammen? (b) Hva skal vi drøfte i den neste artikkelen i denne serien?

ikke det ene uten det andre. Når vi er overbevist om at Jehova behandler oss rettferdig, vokser vår kjærlighet til ham. Og når vi elsker Gud og elsker hans rettferdige normer, blir vi motivert til å elske andre og behandle dem rettferdig.

²⁶ Den pakten som Moseloven var knyttet til, hjalp israelittene til å komme i et nærere forhold til Jehova. Men da Jesus oppfylte Loven og opphevet den ved sin død, ble Loven erstattet av noe enda bedre. (Rom 10:4) Paulus sa at Loven inneholdt «bare en skygge av de gode tingene som skulle komme». (Hebr 10:1) Den neste artikkelen i denne serien vil drøfte noen av disse gode tingene og hvilken rolle kjærlighet og rettferdighet spiller i den kristne menighet.

BILDEBESKRIVELSER Forsiden: En israelittisk mor har en hyggelig prat med døtrene sine mens de lager mat. I bakgrunnen lærer faren sønnen å passe sauene. **Side 24:** De eldste i byporten gir kjærlig hjelp til en enke og sønnen hennes, som har blitt dårlig behandlet av en kjøpmann.

HVORDAN VISER MOSELOVEN ...

■ at Jehova elsker sitt folk?

■ at Jehova elsker rettferdighet?

■ hvordan Jehova ser på dem som er mest sårbare?

Min rike kristne arv har fått meg til å blomstre og trives

FORTALT AV WOODWORTH MILLS

DET var midt på natten, og foran oss strømmet den mektige elven Niger, som var halvannen kilometer bred. Den nigerianske borgerkrigen (Biafra-krigen) raste, så det kunne være livsfarlig å krysse Niger. Men vi var *nødt til* å ta sjansen, og det mer enn én gang. Hvordan gikk det til at jeg befant meg i denne situasjonen? La meg først fortelle litt om min bakgrunn.

I 1913 ble min far, John Mills, som da var 25 år, døpt. Det skjedde i New York, og det var bror Russell som holdt dåpstalen. Kort tid senere flyttet far til Trinidad i Karibia, der han

giftet seg med Constance Farmer, som var en ivrig bibelstudent. Far hjalp sin venn William R. Brown med å vise «Skapelsens foto-drama». De holdt på med dette til ekteparet Brown fikk i oppdrag å tjene i Vest-Afrika i 1923. Foreldrene mine, som begge hadde et himmelsk håp, fortsatte arbeidet på Trinidad.

KJÆRLIGE FORELDRE

Foreldrene mine fikk ni barn, og det eldste av dem ga de navnet Rutherford, etter den daværende presidenten for Watch Tower Bible and Tract Society. Da jeg kom til verden, 30. desember 1922, ble jeg oppkalt etter Clayton J. Woodworth, som var redaktør av *The Golden Age* (nå *Våkn opp!*). Foreldrene våre sørget for at vi alle fikk en grunnleggende utdanning, men de la spesielt vekt på at vi måtte ha åndelige mål. Mor var usedvanlig flink til å resonnere med oss ut fra Bibelen på en overbevisende måte. Far elsket å fortelle historier fra Bibelen, og han brukte hele kroppen til å gjøre dem levende for oss.

De anstrengelsene de gjorde seg, ga gode resultater. Tre av oss fem gutter gikk på Gilead-skolen. Og tre av søstrene våre var pionerer på Trinidad og Tobago i mange år. Ved den måten foreldrene våre underviste oss på, og ved sitt gode eksempel «plantet» de oss barna «i Jehovas hus». Den oppmuntningen de ga, hjalp oss til å holde oss der og til å 'blomstre i vår Guds forgårder'. – Sal 92:13.

Hjemmet vårt ble et senter for forkynnelsesarbeidet. Det var et samlingssted for pionerer, og de snakket ofte om bror George Young, en kanadisk misjonær som hadde be-

søkt Trinidad. Foreldrene mine snakket begeistret om ekteparet Brown, som de tidligere hadde samarbeidet med, og som nå tjente i Vest-Afrika. Alt dette gjorde at jeg som tiåring fikk lyst til å begynne i felt-tjenesten.

FORKYNNELSE I UNGE ÅR

Bladene våre på den tiden gikk rett på sak og avslørte i klare ordelag falsk religion, grådig kommersialisme og korrump politikk. I 1936 slo presteskaperet tilbake ved å få Trinidads fungerende guvernør til å forby alle publikasjoner utgitt av Jehovas vitner. Vi skjulte litteraturen, men fortsatte å bruke den til vi ikke hadde mer igjen. Vi hadde informasjonsmarsjer og sykkelparader, der vi brukte løpesedler og plakater. Sammen med høytalerbilgruppen fra byen Tunapuna forkynte vi i selv de mest avsidesliggende delene av Trinidad. Det var spennende! Det at jeg var i et slikt åndelig miljø, bidro til at jeg ble døpt da jeg var 16.

Min åndelige arv og disse tidlige erfaringene ga meg et ønske om å bli misjonær. Dette ønsket hadde jeg fortsatt da jeg flyttet til øya Aruba i 1944 og begynte å samarbeide med bror Edmund W. Cummings. Vi var veldig glade da vi klarte å samle ti personer til minnehøytiden i 1945. Året etter ble den første menigheten på Aruba opprettet.

Kort tid senere forkynte jeg uformelt for en kollega som het Oris Williams. Hun argumenterte iherdig for det hun trodde på. Men ved hjelp av et bibelstudium lærte hun hva Guds Ord egentlig sier, og 5. januar 1947 ble hun døpt. Senere forelsket vi oss og giftet oss. Oris begynte som pioner i november 1950. Hun beriket livet mitt og fikk meg til å 'blomstre' enda mer.

SPENNENDE TJENESTE I NIGERIA

I 1955 ble Oris og jeg invitert til Gilead-skolen. For å kunne ta imot dette privilegiet sa vi opp jobbene våre, solgte hjemmet vårt og andre ting vi eide, og sa farvel til Aruba. Vi gikk i den 27. Gilead-klassen, som ble uteksa-

minert 29. juli 1956. Vi fikk i oppdrag å tjene i Nigeria.

Oris sa senere om denne tiden: «Jehovas ånd kan hjelpe en til å tilpasse seg misjonærlivets opp- og nedturer. I motsetning til mannen min hadde jeg aldri hatt noe ønske om å bli misjonær. Jeg ville heller ha et hjem og få barn. Men jeg begynte å tenke annerledes da jeg forsto hvor viktig det er å forkynde det gode budskap. Og da vi ble uteksaminert fra Gilead, var jeg helt innstilt på å tjene som misjonær. Da vi gikk om bord i passasjerskipet *Queen Mary*, ønsket bror Worth Thornton fra bror Knorrs kontor oss god reise. Han fortalte oss at vi skulle tjene på Betel. 'Å nei!' sukket jeg. Men jeg tilpasset meg raskt og begynte å like Betel veldig godt. Jeg hadde forskjellige oppgaver, men den oppgaven jeg likte best, var å tjene som resepsjonist. Jeg elsker mennesker, og som resepsjonist hadde jeg direkte kontakt med de nigerianske brødrene og søstrene. Mange av dem kom til Betel sultne, tørste, slitne og støvete. Jeg var glad for å kunne ta hånd om dem og gi dem mat og trøst og oppmuntring. Alt dette var hellig tjeneste for Jehova, så det ga meg tilfredshet og glede.» Ja, alle oppgavene vi fikk, ga oss mulighet til å 'blomstre'.

I et familieselskap vi hadde på Trinidad i 1961, var også bror Brown med, og han fortalte noen spennende opplevelser fra sin tid i Afrika. Så fortalte jeg om økningen i Nigeria. Bror Brown la armene kjærlig rundt meg og sa til far: «Johnny, du kom deg aldri til Afrika, men det gjorde Woodworth!» Som svar sa far: «Stå på videre, Worth, stå på!» Slik oppmuntring fra disse åndelige veteranene forsterket mitt ønske om å utføre en grundig tjeneste.

I 1962 fikk jeg det privilegiet å få ytterligere opplæring på Gilead. Da gikk jeg i den 37. klassen, og kurset varte i 10 måneder. Bror Wilfred Gooch, som var den som førte tilsyn med arbeidet i Nigeria, gikk i den 38. klassen og fikk i oppdrag å tjene i England. Da overtok jeg det ansvaret han hadde

A

B

C

- A Høytalerbilgruppen fra Tunapuna
- B Oris beriket livet mitt og fikk meg til å 'blomstre' enda mer
- C William Brown («Bibel-Brown») og hans kone, Antonia, oppmuntret og inspirerte oss
- D Sammen med Betel-familien i Lagos i Nigeria, 1957
- E På det internasjonale stevnet i 1970 i Lagos var det 121 128 til stede. De snakket 17 språk, deriblant ibo

D

E

hatt ved avdelingskontoret i Nigeria. Jeg fulgte bror Browns eksempel og reiste mye, noe som gjorde at jeg ble kjent med brødrene og søstrene i landet og ble glad i dem. De manglet mange av de tingene som folk i industriland vanligvis hadde, men den gleden og tilfredsheten de ga uttrykk for, viste tydelig at et meningsfullt liv ikke avhenger av penger eller eiendeler. I betraktning av de forholdene de levde under, var det flott å se dem komme rene og velkledde på møtene. Når de strømmet til stevnene, kom mange av dem på lastebiler og i *bolekajaer* (lokale busser med åpne sider). Ofte sto det slagord eller ordtak på disse bussene. Et av dem var: «Mange bekker små gjør en stor å.»

Det er mye sant i dette ordtaket! Hver enkelts innsats teller. Og vi bidro med vårt. I 1974 ble Nigeria det første landet etter USA som hadde mer enn 100 000 forkynnere. Arbeidet hadde blomstret!

Samtidig som vi opplevde stor vekst, var det borgerkrig i landet fra 1967 til 1970. I flere måneder var brødrene og søstrene på Biafra-siden av elven Niger avskåret fra kontakt med avdelingskontoret. Vi bare *måtte* få gitt dem åndelig mat. Som nevnt innledningsvis krysset vi elven flere ganger. Vi klarte det ved hjelp av bønn og tillit til Jehova.

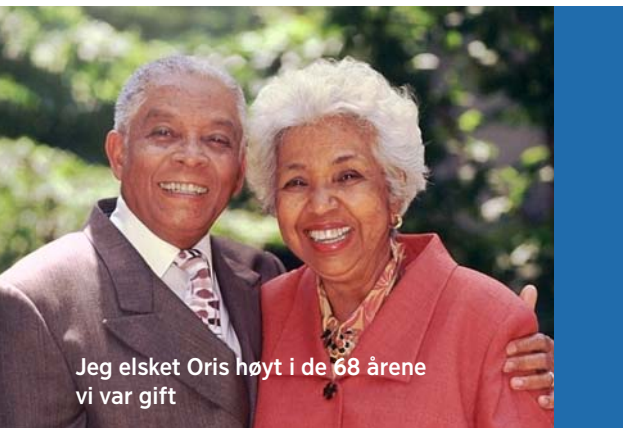
Jeg husker godt de farlige turene over Niger, da vi risikerte å bli skutt av nervøse soldater, pådra oss sykdommer eller møte andre farer. Det var én ting å komme seg gjennom linjene av mistenksomme regjerings-soldater, men det var enda mer skremmende å skulle komme seg igjennom på den blokkerte Biafra-siden. En natt krysset jeg Niger med passasjerkanoe fra Asaba til Onitsha og dro så videre til byen Enugu for å oppmuntre tilsynsmennene der. På en annen tur styrket jeg tilsynsmennene i Aba mens byen var beordret mørklagt. I Port Harcourt måtte vi skynde oss å avslutte møtet med bønn da regjeringsstyrker brøt igjennom det biafranske forsvarsverket utenfor byen.

Disse møtene var viktige. De forsikret våre kjære brødre om at Jehova hadde kjærlig omsorg for dem, og ga dem nødvendig veiledning om nøytralitet og kristen enhet. Brødrene i Nigeria kom seg helskinnet gjennom denne forferdelige konflikten. De viste en kjærlighet som overvant stammehat, og de bevarte enheten. Jeg syntes det var et stort privilegium å få være ved deres side i denne vanskelige tiden.

I 1969 var bror Milton G. Henschel ordstyrer på det internasjonale stevnet på Yankee Stadium i New York med temaet «Fred på jorden». Jeg var hans assistent og lærte mye av det. Det kom godt med, for året etter holdt vi et internasjonalt stevne i Lagos i Nigeria. Temaet var «Mennesker av god vilje». Det var bare på grunn av Jehovas velsignelse at stevnet, som ble holdt så kort tid etter borgerkrigen, ble vellykket. Stevnet ble holdt på hele 17 språk, og det var 121 128 til stede. Bror Knorr og bror Henschel var på stevnet sammen med besøkende fra mange land, deriblant dem som reiste med chartrede fly fra USA og Storbritannia. De så at 3775 nye disipler ble døpt – et av de største dåpsarrangementene siden pinsedagen i år 33! Jeg tror jeg aldri har hatt det så travelt i hele mitt liv som da jeg hjalp til med å organisere dette stevnet. Veksten i antall forkynnere var eksplosiv!

I løpet av de over 30 årene vi var i Nigeria, tjente jeg innimellom som reisende tilsynsmann og som sonetilsynsmann i Vest-Afrika. Misjonærene satte stor pris på å få individuell oppmerksomhet og oppmuntring, og jeg på min side fant stor glede i å forsikre dem om at de ikke var glemt. Dette arbeidet lærte meg at for å hjelpe andre til å blomstre og holde Jehovas organisasjon sterk og forent, er det viktig å vise dem personlig interesse.

Det var bare med Jehovas hjelp vi klarte å takle de problemene vi opplevde som følge av borgerkrigen og sykdom. Vi kunne alltid merke Jehovas velsignelse. Oris fortalte senere:

Jeg elsket Oris høyt i de 68 årene
vi var gift

«Vi hadde malaria flere ganger, begge to. En av gangene var Worth bevisstløs da han ble innlagt på et sykehus i Lagos. Jeg fikk beskjed om at han kanskje ikke kom til å overleve, men heldigvis gjorde han det! Da han kom til bevissthet, snakket han med den sykepleieren som tok seg av ham, om Guds rike. Senere ble jeg med Worth for å besøke sykepleieren, som het Nwambiwe, for å stimulere hans interesse for Bibelen. Han tok imot sannheten, og senere ble han eldste i Aba. Jeg fikk også hjulpet mange, deriblant sterkt troende muslimer, til å bli tjenere for Jehova. Vi fant stor glede i å bli kjent med nigerianerne og kulturen deres, skikkene deres og språket deres.»

Ja, dette var også noe vi lærte: For at vi skulle kunne blomstre og trives i vår tjeneste i et fremmed land, måtte vi bli glad i våre brødre og søstre, uansett hvor annerledes kulturen deres var fra vår.

NYE TJENESTEOPPDRAG

Etter å ha tjent på Betel i Nigeria i mange år fikk vi i 1987 et nytt oppdrag: Vi skulle være feltmisjonærer på den vakre øya Saint Lucia i Karibia. Vi trivdes veldig godt med oppgaven, men den bød også på noen nye utfordringer. I motsetning til i Afrika, hvor en mann kunne være gift med *mange* kvinner, kunne problemet her på Saint Lucia være at et par bodde sammen *uten* å være gift. Guds

Ord, som har stor kraft, fikk mange av dem vi studerte med, til å gjøre de nødvendige forandringene.

Etter som årene gikk, fikk vi mindre krefter. Det tok det styrende råd hensyn til, så i 2005 ble vi overført til hovedkontoret i Brooklyn i New York. I 2015 ble Oris innhentet av fienden døden, og det tapet jeg føler, er ubeskrivelig. Hun var en enestående venn og en kjærlig og elskelig kone. Jeg elsket henne høyt i de 68 årene vi fikk sammen. Hver dag takker jeg fremdeles Jehova for at jeg hadde henne. Vi erfarte at oppskriften på lykke, både i ekteskapet og i menigheten, er å respektere lederskap, tilgi villig, være ydmyk og vise åndens frukt.

Når vi følte oss skuffet eller motløse, ba vi Jehova hjelpe oss til å fortsette å fokusere på tjenesten. I årenes løp har vi opplevd justeringer og korrigeringer, som vi har rettet oss etter, og vi har sett at ting hele tiden har blitt bedre – og det beste har vi fortsatt i vente! – Jes 60:17; 2. Kor 13:11.

På Trinidad og Tobago har Jehova velsignet det arbeidet som foreldrene mine og andre har gjort. Ifølge den siste rapporten er det nå 9892 som tjener Jehova der. På Aruba var det mange som var med på å styrke den første menigheten, som jeg en gang gikk i. Nå er det 14 blomstrende menigheter på øya. I Nigeria er det nå så mange som 381 398 forkynnere. Og på Saint Lucia er det 783 som støtter Jehovas rike.

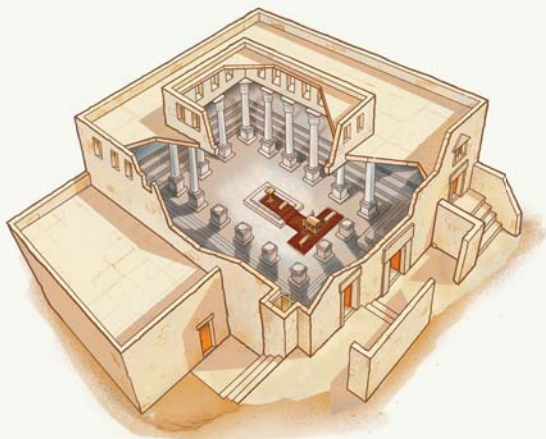
Jeg er nå i 90-årene. Salme 92:14 sier om dem som er «plantet i Jehovas hus»: «Også når de blir gamle, skal de trives. De skal fortsette å være vitale og friske.» Jeg er så takknemlig for det livet jeg har levd, og som jeg har brukt i tjenesten for Jehova. Den rike åndelige arven jeg fikk, har oppmuntret meg til å tjene Jehova av hele mitt hjerte. Og i sin lojale kjærlighet har Jehova latt meg 'blomstre i min Guds forgårder'. – Sal 92:13.

Hva er opprinnelsen til synagogen?

ORDET «synagoge» kommer fra et gresk ord som betyr «forsamling» eller «det å samles». Navnet passer godt, for synagoger har siden oldtiden vært samlingssteder for undervisning og tilbedelse i jødiske samfunn. Synagoger blir ikke nevnt direkte i De hebraiske skrifter, men det framgår tydelig av De kristne greske skrifter at bruken av slike samlingssteder var godt etablert i det første århundre.

De fleste fagfolk på dette området mener at synagogene oppsto mens jødene var i eksil i Babylon. Oppslagsverket *Encyclopædia Judaica* sier: «Jødene som var i eksil i et fremmed land, og som ikke hadde templet sitt, følte behov for trøst i sin triste situasjon, så de møttes fra tid til annen, sannsynligvis på en sabbat, og leste Skriftene.» Det ser ut til at jødene etter at de ikke lenger var i eksil, fortsatte å møtes for å be sammen og lese Skriftene, og at de opprettet synagoger overalt der de bosatte seg.

I det første århundre hadde synagoger blitt sentre for det religiøse og sosiale livet i jødiske kolonier rundt omkring i middelhavsområdet og over hele Midtøsten, også i selve Israel. Professor Lee Levine ved Det hebraiske universitetet i Jerusalem sier at synagogen «tjente som et sted for studium, hellige måltider, rettssaker, oppbevaring av fellesmidler, og politiske og sosiale møter». Han legger til: «Naturligvis var gudstjenestene av sentral betydning.» Det er derfor ikke overraskende at Jesus ofte gikk i synagogen. (Mark 1:21; 6:2; Luk 4:16) Der underviste, veiledet og oppmuntret han dem som var til stede. Etter at den kristne menighet ble opprettet, forkynnte også apostelen Paulus mye i synagoger. For dem som var interessert i åndelige ting, var det naturlig å gå i synagogen, så når Paulus kom til en by, gikk han vanligvis først til synagogen for å forkynne der. – Apg 17:1, 2; 18:4.

Synagoge i det første århundre

Denne illustrasjonen er basert på noen av trekkene ved en synagoge fra det første århundre som er funnet i Gamala, omkring ti kilometer nordøst for Galilea-sjøen. Den viser hvordan en synagoge i oldtiden kan ha sett ut

I DETTE NUMMERET

Studieartikkel 6 8.–14. april 2
Bevar din integritet!

Studieartikkel 7 15.–21. april 8
Søk ydmykhet og gled Jehova

Studieartikkel 8 22.–28. april 14
Hvorfor vise takknemlighet?

Studieartikkel 9 29. april–5. mai 20
**Kjærlighet og rettferdighet
i det gamle Israel**

LIVSHISTORIE 26
**Min rike kristne arv har fått meg
til å blomstre og trives**

VISSTE DU DETTE? 31
Hva er opprinnelsen til synagogen?

Denne publikasjonen er ingen salgsartikkel. Den er utgitt som et ledd i et verdensomfattende bibelsk undervisningsarbeid som blir støttet av frivillige bidrag. For å gi et bidrag kan du gå inn på donate.jw.org.

Hvis det ikke står noe annet, er bibelsitatene hentet fra
Ny verden-oversettelsen av Bibelen.

The Watchtower (ISSN 0043-1087) February 2019
Vakttårnet (ISSN 0805-9268) utgis på norsk av Jehovas vitner.
Ansvarlig utgiver: Kåre Sæterhaug.
© 2018 Watch Tower Bible and Tract Society of Pennsylvania.
Printed in Germany.
© Druck und Verlag: Wachturm Bibel- und Traktat-Gesellschaft, Selters/Ts.,
V. i. S. d. P. Manfred Steffensdorfer, Selters/Ts.

ANBEFALTE ARTIKLER PÅ JW.ORG

ETTERLIGN DERES TRO

Elia – han holdt ut til enden

Elia var trofast og utholdende. Hans eksempel kan hjelpe oss til å styrke troen vår i vanskelige tider.

(Se under HVA BIBELEN LÆRER >
TROEN PÅ GUD.)

BIBELEN FORANDRER FOLKS LIV

Jeg hadde et eksplosivt temperament

Et tidligere gjengmedlem er overbevist om at den personen han er i dag, viser at Bibelen har kraft til å forandre folks liv. Nå har han et nært forhold til Gud.

(Se under HVA BIBELEN LÆRER >
FRED & LYKKE.)

FORSIDEBILDET:

Jehova ville at barn skulle bli oppdratt og undervist av kjærlige foreldre og føle seg trygge
(Se studieartikkel 9, avsnittene 7 og 8)

Gå inn på nettstedet jw.org® eller skann koden

